

1874.

ΕΥΓΕΝΕΙΟΝ διαγώνισμα, βραβευθόμενον τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἀπριλίου τοῦ 1874.

Θέμα: ΘΡΑΚΙΚΑ.

Βραβεῖον ἐβδομήκοντα πέντε λίραι ὀθωμανικαί.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΩΝ.

Α'. Δημοτικὰ ἄσματα.

Συλλογὴ τῶν ἐγχωρίων δημοτικῶν ᾠμάτων παντὸς εἶδους καὶ τῶν διστίχων μετὰ συντόμου εἰσαγωγῆς πρὸς ἑνὸς ἐκάστου, δηλούσης τὴν πόλιν ἢ κώμην ἐξ ἧς ἐλήφθη, τὰ ἐν αὐτῇ τυχόν πρόσωπα καὶ τὰ μετ' αὐτῶν συνδεόμενα ἱστορικὰ συμβάντα κλπ.

Β'. Παροιμιαί.

Συλλογὴ τῶν ἐγχωρίων παροιμιῶν, μετὰ συντόμου ἐρμηνείας καὶ ἀντιπαραθέσεως πρὸς τὰς ἀντιστοιχοῦσας ἀρχαίας.

Γ'. Παραμύθια.

Συλλογὴ τῶν ἐγχωρίων παραμυθίων, μετὰ συγκρίσεως πρὸς ἀρχαίους μύθους ἢ πρὸς ἀντιστοιχοῦσας παρὰδόσεις.

Δ'. Γλωσσικά.

Συλλογὴ τῶν ἐγχωρίων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἐρμηνεία αὐτῶν, μετὰ συντόμου προεισαγωγῆς περὶ τῶν περιπετειῶν καὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐπιτοπίων ἐλληνικῶν διαλέκτων καὶ τῆς γραμματικῆς αὐτῶν.

Ε'. Ἦθη καὶ ἔθιμα.

Περιγραφή τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων περὶ τὸν γάμον, τὴν γέννησιν, τὰ παίγνια, τὰς ἐορτάς, χοροὺς καὶ πανηγύρεις, τὴν θανήν, τὰς κοινὰς δοξασίας καὶ παρὰδόσεις, καὶ σύγκρισις αὐτῶν πρὸς τὰ ἀρχαία.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

Α'. Ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ᾠμάτων, παροιμιῶν, παραμυθίων, λέξεων καὶ φράσεων παραληπτέα μάλιστα τὰ ἀνέκδοτα· ἐκ δὲ τῶν ἐκδεδομένων πρέπει νὰ συμπληρῶνται τὰ ἐλλ. πῶς ἔχοντα καὶ τὰ κατὰ τὴν γλῶσσαν παρμεμορφωμένα· διότι πρῶτιστον τῶν τοιούτων συλλογῶν προτέρημα ἔστιν ἡ ἀπαραμείωτος τήρησις τῆς ἐγχωρίου γλώσσης καὶ προφορᾶς.

Β'. Οἷκοθεν ἐννοεῖται ὅτι, ἐν μὲν τοῖς Ἑπειρωτικοῖς πρέπει νὰ περιλαμβάνωνται μόνον τὰ ἐγχώρια ᾠσματα, αἱ παροιμιαί, τὰ παραμύθια, αἱ λέξεις καὶ φράσεις τῆς Ἑπείρου, ἐν δὲ τοῖς Θεσσαλικοῖς τὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ οὕτως ἐφεξῆς.

Γ'. Οἱ γράφοντες ὅταν ἀρύωνται τι ἐκ συγγραμμάτων ἢ περιοδικῶν οφείλουσι νὰ παραπέμπωσιν ἀκριβῶς εἰς τὰς πηγὰς.

Δ'. Αἱ πραγματεῖαι, εὐαναγνώστως γεγραμμέναι, δεόν νὰ ἀποστέλλωνται ἐνσφράγισται τῷ γενικῷ

γραμματεῖ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου μέχρι τῆς πρώτης Φεβρουαρίου ἐκάστου ἔτους, ἥτοι τρεῖς μῆνας τοῦλάχιστον πρὸ τῆς εἰς βράβειον ὡς ἀνωθι ὁρισμένης προθεσμίας.

Ε'. Ἐκάστη τῶν πραγματειῶν πρέπει νὰ φέρῃ ἐπὶ κεφαλίδος ῥητὸν, γεγραμμένον καὶ ἐπὶ ἐπισυνημμένου δελτίου ἐνσφραγίστου, φέροντος ἐσωθεν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως.

Σ'. Ἐπιτροπὴ, ὀριζομένη παρὰ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, κρίνει τὰ ἀποστέλλόμενα πονήματα κοινοποιῶσα τὴν περὶ ἑνὸς ἐκάστου κρίσιν αὐτῆς δι' ἐκθέσεως ἀναγινωσκομένης κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Συλλόγου ἐορτῆν, ἥτοι τὴν τελευταίαν Κυριακὴν Ἀπριλίου, ὅτε βραβεύεται τὸ ἀριστεῖον πόνημα.

Ζ'. Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται κατατιθέμενα ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Συλλόγου, ὁπόθεν ὁ γράψας δύναται νὰ λάβῃ ἀντίγραφον.

Ἐν Κωνστανπόλει, τῇ 20 Νοεμβρίου 1870.

Ὁ Πρόεδρος

Μέγας Λογοθέτης Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Γ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ.

ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΙΟΝ (¹) ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

Ἀπονεμηθησόμενον τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ
Ἀπριλίου 1874.

Πρὸς διάδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας
εἰς τὸ γυναικεῖον φύλλον
κατὰ τὴν Ἀνατολήν.

Α'. Τὸ διαγώνισμα τοῦτο σύγκειται ἐκ τεσσάρων βραβείων ἀνὰ 25 λίρας ὀθωμανικᾶς ἐκάστου, χορηγούμενας εἰς τέσσαρα ἀρτισύστατα παρθεναγωγεία, ἐξ ὧν τὰ μὲν δύο ἐν τῇ ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ, τὰ δ' ἕτερα δύο ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ.

Β'. Τὰ ἐπιθυμοῦντα ἐκ τῶν παρθεναγωγείων νὰ τύχωσι τῆς ἐπιβραβεύσεως ταύτης οφείλουσι νὰ ποιήσωσι πρὸς τὸν Σύλλογον αἴτησιν περιλαμβάνουσαν τοὺς ἀποχρῶντας λόγους καὶ ἐπισκευρωμένην ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἢ τῆς ἐπιτοπίου δημογεροντίας.

Γ'. Ἡ αἴτησις δεόν νὰ σταλῇ πρὸς τὸν γενικὸν γραμματεῖα τοῦ Συλλόγου μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου 1874.

Δ'. Ὁ Σύλλογος ἀνατίθησι τὴν ἐπὶ τούτῳ κρίσιν εἰς ἐπιτροπὴν, ἥτις λαμβάνουσα τὰς αἰτήσεις καὶ τὰς

(¹) Ὁ φιλόκαλος καὶ φιλόμουσος κ. Μενέλαος Νεγρεπόντης εἶχε θέσει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου ἑκατὸν λίρας ὀθωμανικᾶς, ὧν ἡ ἀπογομῇ διὰ πολλοὺς λόγους εἶχεν ἀναδελθῆν μέχρι τοῦδε.

ἐπιτοπίους ἀνάγκας ὑπ' ὅψιν ἀποφασίζει τὰ βραβευ-
θησόμενα τέσσαρα παρθεναγωγεία καὶ ἀναγινώσκει
περὶ τούτου ἐκθεσιν ἐν τῇ ἐπετείᾳ τοῦ Συλλόγου
ἐορτῇ.

Ε'. Ἡ ἀπονομὴ τῶν τεσσάρων βραβείων γενήσεται
ἐν τῇ προσεγεῖ ἐπετείᾳ ἐορτῇ τοῦ Συλλόγου, ἥτοι
τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἀπριλίου 1871.

Ἐν Κωνστανπόλει, 22 Φεβρουαρίου 1871.

Ὁ Πρόεδρος

Μέγας Λογοθέτης Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Γ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ.

ΚΑΤΑΛΥΣΙΣ

ΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΩΝ.

Ὁ Πλάτων ἐδόξαζεν ὅτι ἡ ψυχὴ ἀτελέα οὔσα καὶ
ἐπτερωμένη μετεωροπορεῖ τε καὶ πάντα τὸν κόσμον
διοικεῖ^α καὶ ὅτι ἀπτερορρύησασα φέρεται, ἕως ἂν
στερεοῦ τινος ἀντιλάβηται, οὗ κατοικισθεῖσα, σῶμα
γῆινον λαβοῦσα, αὐτὸ αὐτὸ δοκοῦν κινεῖν διὰ τὴν
ἐκείνης δύναμιν, ζῶον τὸ ζῶμπαν ἐκλήθη, ψυχὴ καὶ
σῶμα παγὲν, θνητόν τ' ἔσχεν ἐπωνυμίαν. Ὁ Ἐφρόνει
δὲ πρὸς τούτοις ὅτι καὶ πεσοῦσα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀνό-
μος ταύτην μὴ φυτεῦσαι εἰς μηδεμίαν θηρείαν φύ-
σιν ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει, ὁ ἀλλ' ὅτι μεταβαίνει ἀλ-
ληλοδιαδόχως εἰς ἐννέα γονάς, καὶ μάλιστα ἡ πλεῖ-
στα ἰδοῦσα αἰεὶ γονὴν ἀνδρὸς γεννησομένου φιλοσό-
φου ἢ φιλεκάλου ἢ μουσικοῦ τινος καὶ ἐρωτικοῦ. Ὁ
Ἐπειδὴ δὲ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν ποῖαι αἱ ἐπό-
μεναι πέντε γοναί, ἀναπολοῦμεν μόνας τὰς τρεῖς τε-
λευταίας, ἥτοι τὴν ἐβδόμην, ζωογονοῦσαν τοὺς δη-
μιουργικοὺς ἢ γεωργικοὺς, τὴν ὀγδόην, τοὺς σοφι-
στικοὺς ἢ δημοκοπικοὺς, καὶ τὴν ἐνάτην τοὺς τυ-
ραννικοὺς⁽¹⁾.

Μάταιον ἴσως δὲν εἶναι νὰ ἐκζητήσωμεν τὴν ἀλή-
θειαν μεταξὺ τῶν συμβολικῶν εἰκόνων, δι' ὧν περιε-
κάλυψεν αὐτὴν ἡ φαντασία τοῦ περικλεοῦς μαθητοῦ
τοῦ Σωκράτους, καὶ ἀνατρέχοντες εἰς τὰ παρελ-
θόντα νὰ προμαντεύσωμεν εἰ δυνατόν τὰ μέλλοντα·
διότι ἐὰν ὁ Πλάτων ἡγάπα νὰ ἐρμηνεύῃ διὰ λαμ-
πρῶν παραβολῶν τὰς βαθεῖας αὐτοῦ ἐννοίας, δὲν
ὑπέκειτο ὁμοῦ καὶ εἰς ὀπτασίας ὡς ἄλλος τῆς Θη-
βαίδος ἀσκητῆς. Καθ' ἡμᾶς μάλιστα, διαφωνοῦντας
κατὰ τοῦτο πρὸς τοὺς νεωτέρους πολιτειολόγους, ἡ
ἐμπειρία τῶν Ἑλλήνων περὶ τὰς φυσικὰς τάσεις τῶν
διαφόρων κυβερνητικῶν εἰδῶν, ἦτο πολὺ ἀνωτέρα

τῆς ἐμπειρίας ἣν σήμερον περιζόμεθα ἐκ τῆς ἱστο-
ρίας τῶν εὐρωπαϊκῶν πολιτευμάτων· διότι ἐκεί-
νοι ἰδόντες τὰς κυβερνήσεις αὐτῶν μεταπεσοῦσας
ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ μοναρχίας εἰς ἀριστοκρατίαν,
καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς ἀχαλίνωτον δημοκρατίαν, ἡ τις
καὶ αὐτὴ διὰ ταχίστης καὶ ἀναπορεύτου μεταβά-
σεως ἐξεστρέφατο εἰς τυραννίαν, καὶ μελετήσαντες τὰς
ἀλλεπαλλήλους ταύτας μεταμορφώσεις, εἶχον ἐκ-
μάθει καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πρόοδον καὶ τὴν τε-
λευταίαν ἐκβασιν αὐτῶν. Καὶ ταύτας τὰς μεταβο-
λὰς τῶν πολιτικῶν σωμάτων ἡνίττετο ἴσως ὁ ἀθη-
ναῖος φιλόσοφος διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀλληγορίας.

Ἡμεῖς δὲ γράφοντες σήμερον, ἀνάγκην δὲν ἔχα-
μεν τῶν παρατηρήσεων καὶ τῆς πείρας τῶν ἀρ-
χαίων, ὅπως ὁμολογήσωμεν ὅτι ζῶμεν ἐν καιροῖς
μεταβατικοῖς, ὅτι τὸ ἐπὶ πολὺ ἰσχύσαν κράτος τῶν
δημιουργικῶν καὶ τῶν γεωργικῶν κλονεῖται, καὶ ὅτι
δὲν θέλομεν βρῆδύνει νὰ ὑποκύψωμεν εἰς τὴν ἐξου-
σίαν τῶν τῆς ὀγδόης γονῆς, τῶν σοφιστικῶν λέγο-
μεν καὶ τῶν δημοκόπων. Ναὶ μὲν οἱ καθ' ἡμᾶς
σοφισταὶ δὲν περιάγουσιν ὡς οἱ πάλαι ἐκεῖνοι εἰς
τὰς ἀγορὰς τὴν πολιτοφθόραν αὐτῶν διαλεκτικὴν
καὶ σοφίαν, ἀλλὰ καθήμενοι ἐν γωνίᾳ, καὶ ἀσπίδα
πρὸς ἑαυτοὺς ἔχοντες ξένον ὄνομα διασκορπίζουσι καὶ
μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς χώρας, ὡς ἄλλοι χρησιμο-
δοταί, τὰς ἀνατρεπτικὰς αὐτῶν θεωρίας· τῶν δη-
μαγωγῶν ὅμως ὁ χαρακτήρ διαμένει ἀναλλοίωτος,
διότι καὶ οὗτοι ὡς καὶ οἱ προηγηθέντες ἔχουσιν ἀ-
παραλλάκτως τὴν αὐτὴν ἐπιμονὴν καὶ τὸ αὐτὸ θρά-
σος· εἰδὲ καὶ παρῆλθον εἴκοσιν αἰῶνες ἀπὸ τῶν χρό-
νων καθ' οὓς ὁ Κλέων καὶ ὁ Ἰπέρβολος παρώξυνον
πρὸς στάσεις τὸν ὄχλον, τὸ πνεῦμα ὁμοῦ, τὰ δόγ-
ματα καὶ οἱ τρόποι αὐτῶν ἐπέζησαν⁽¹⁾. Πόθεν ἄρα
ἡ τόση πώρωσις, ἡ κωλύουσα ἡμᾶς ν' ἀνοίξωμεν τοὺς
ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰς παρελθούσας συμφορὰς, ὅπως
παραδειγματιζόμενοι προλάβωμεν τὰς τοῦ μέλλον-
τος; Καὶ διὰ τί, ὑπ' ὅψιν ἔχοντες ἱστορικὰ γε-
γονότα, δὲν συνχσπίζονται πάντες οἱ νουνεχεῖς ὅπως
ἀντικρούσωσιν ἐπικινδύνους ῥοπὰς, ὧν ἡ ἐπικράτησις
ἔλκει κατόπιν αὐτῆς τὴν τυραννίαν;

Τὸ καθ' ἡμᾶς, εἰ καὶ δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι ἀπό τι-
νους χρόνου τὰ μαθήματα τῆς πείρας παραβλέπον-
ται, μάλιστα δὲ καὶ καταφρονοῦνται, ἐνομίσαμεν
καλὸν νὰ διαφωτίσωμεν τὴν πολιτικὴν κατάστασιν

(1) Ὅτι καὶ σήμερον εἰσὶ τὰ αὐτὰ μανθάνομεν ἐκ τοῦ Πλου-
τάρχου (ἀλκιβ. ιγ'), ἐν ὀλίγοις μὲν ἀλλὰ γραφικώτατα ἐξιστο-
ρήσαντος τὸν χαρακτήρα τοῦ Ἰπέρβολου. «Ἦν δὲ τις Ἰπέρβολος
Περὶβοίδης, οὗ μέμνηται μὲν ὡς ἀνθρώπου πονηροῦ καὶ θουκυδι-
δης, τοῖς δὲ κωμικοῖς ὁμοῦ τι πᾶσι διατριβὴν αἰεὶ σκωπτόμενος ἐν
τοῖς θεάτροις παρεῖχεν. Ἀτρεπτος δὲ πρὸς τὸ κακῶς ἀκούειν καὶ
ἀπαθὲς ὧν ὀλιγοῦρά τις δόξης, ἦν ἀναίσχυρτος καὶ ἀπόνους οὐσαν
εὐτολμίαν ἔνιοι καὶ ἀνδρίαν καλοῦσιν, οὐδενὶ μὲν ἤρεσκον, ἔ-
χρητο δ' αὐτῷ πολλάκις ὁ δῆμος ἐπιθυμῶν προπηλακίζειν τοὺς
ἐν ἀξιώματι καὶ συκοφαντεῖν.»

(2) Πλάτ. Φαῖδρος, 246—248.